

переговорного процесу, підготовка до переговорів. Основний етап включає навчання студентів та подолання труднощів, які виникають під час ділових переговорів. На завершальному етапі студенти вчаться закінчувати ділові переговори.

Підготовка компетентного фахівця, який був би спроможним вести ділові переговори англійською мовою в усній та письмовій формах, є завданням, яке постає перед вищими навчальними закладами відповідно до вимог Болонської конвенції, Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

А. С. Голубкова, викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman Ky

В НАЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ (МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ)

Проблема культурної адаптації людей, насамперед молоді, до процесів становлення якісно нового соціуму ХХІ століття є актуальною у сучасних соціально-гуманітарних науках. Особливого значення вона набуває в умовах «перехідного суспільства», коли цілеспрямоване формування здатності людини протистояти життєвим труднощам, належно себе поводити, зокрема, у «ринковій» практиці суспільних стосунків, перетворюється на обов'язкову потребу її існування. Основу такої свідомої адаптивної поведінки визначає здатність індивіда адекватно оцінювати соціальні реалії, з одного боку, а з іншого — вміння зробити вірний вибір дій, які були б спроможні забезпечити «життєвий успіх», у тому числі й у несприятливих ситуаціях.

Концепція культурної адаптації, входження людини у світ соціальних реалій — є ядром соціальної філософії Джона Дьюї. «Культурна адаптація» — це процес самовизначення людської особистості в соціальних умовах життя шляхом зміни стереотипів свідомості і поведінки, форм суспільної організації і регуляції, норм і цінностей, спрямувань і технологій діяльності, а також номенклатури її соціальних продуктів, механізмів комунікації і трансляції соціального досвіду.

Концепція культурної адаптації Дж. Дьюї — це оптимістична інтенція з антикризовою спрямованістю, формуванням активної

життєвої позиції на засадах конструктивного, раціонально виваженого критицизму, креативної цілеспрямованої діяльності за критеріями корисності й успіху («стратегічний освітньо-виховний прагматизм»).

Культурна адаптація є антиподом «примусового пристосування», вона заперечує репресивну методику освіти і виховання. Важливими є ідеї Дьюї щодо синкретичної єдності процесу навчання і виховання як запоруки ефективної культурної адаптації молоді. Освіта і виховання як соціальні механізми соціалізації зумовлюють успіх на будь-якій стадії індивідуального життя: «навчання для виживання», «освіта для успішного життя» та «світовідкриття», а стрижнем концепції культурної адаптації є пріоритетність моральних чинників людської поведінки, моральна спрямованість освітньо-виховного адаптативного процесу.

У концепції культурної адаптації етичне виховання і освіта ототожнюються, а завданнями етичної теорії — здійснення відповідної перебудови «світу суспільних явищ», сприяння його гуманістичній меліорації. Освітній інструменталізм, «експерименталізм» (школа-лабораторія Джона Дьюї) засвідчують про єдність освіти і виховання, зокрема пріоритетність моральної спрямованості. Моральне виховання має домінувати у змісті навчальних дисциплін, воно покликане забезпечити у своєму освітньому підсумку вірну стратегію людської життєвої поведінки.

У концепції культурної адаптації Джона Дьюї найважливішим принципом визнається вільне самовизначення, яке виявляється насамперед в адаптаційній спроможності людини. Отже, лише через призму морального бачення соціуму можна осмислити людську самість як культурну.

Концептуальні ідеї Джона Дьюї співзвучні з сучасними пошуками постмодерної етики, де йдеться про пріоритетність моральності у всіх сферах життєдіяльності людини, зокрема у навчально-виховному процесі. «Саме суспільство, його існування та добробут можливі завдяки моральній компетентності його членів, а не навпаки. Саме моральна здатність людей має робити їх здатними формувати суспільства і попри всі розбіжності забезпечувати їхнє — щасливе чи не надто щасливе — існування» (*Батман* 3. Етика постмодерну. — К.: Port-Royal, 2005. — 325 с.).